

RJ-Uiting 2023-4: Verduidelijkingen met betrekking tot de presentatie en classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen (ontwerp-Richtlijnen: RJ 240, RJ 290 en RJk B12)

<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>240 Eigen vermogen</i>
<i>Alinea's</i>	<i>207, 209 en bijlage</i>
<i>Hoofdstuk RJ</i>	<i>290 Financiële instrumenten</i>
<i>Alinea's</i>	<i>805, 810, 1018 en bijlage 6</i>
<i>Hoofdstuk RJk</i>	<i>B12 Financiële instrumenten</i>
<i>Alinea's</i>	<i>112</i>

<i>Status</i>	<i>ontwerp-Richtlijn</i>
<i>Publicatiedatum RJ-Uiting</i>	<i>4 april 2023</i>
<i>Voorgestelde ingangsdatum</i>	<i>1 januari 2024</i>

<i>Commentaarperiode tot</i>	<i>16 mei 2023</i>
------------------------------	--------------------

Inleiding

Voor wie is deze RJ-Uiting relevant

Deze RJ-Uiting is relevant voor rechtspersonen die:

- 1) uitgegeven aandelen of opgenomen leningen in de enkelvoudige jaarrekening op basis van de juridische vorm classificeren als eigen of vreemd vermogen, waarbij de juridische vorm afwijkt van de economische realiteit.
- 2) uitgegeven aandelen of opgenomen leningen op basis van de economische realiteit classificeren als eigen of vreemd vermogen, waarbij sprake is van winstafhankelijke betalingen.

Welke wijzigingen stelt de RJ voor

De RJ stelt voor om de volgende onderwerpen te verduidelijken in de Richtlijnen:

- de presentatie binnen het eigen vermogen van uitgegeven aandelen met de economische realiteit van vreemd vermogen als in de enkelvoudige jaarrekening de classificatie wordt gebaseerd op de juridische vorm;

- de voorbeelden onder welke contractuele omstandigheden er sprake is van eigen vermogen of van een financiële verplichting als de classificatie wordt gebaseerd op de economische realiteit; en
- de classificatie van financiële instrumenten met winstafhankelijke betalingen als eigen of vreemd vermogen.

Commentaarperiode

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van commentaren op deze RJ-Uiting. Deze kunnen tot uiterlijk 16 mei 2023 worden ingediend bij het RJ-secretariaat, bij voorkeur per email (secretariaat@rjnet.nl). Commentaren zullen als openbare informatie worden behandeld en op de RJ-website worden gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Achtergrond en inhoud

Mede naar aanleiding van ontvangen commentaren en jurisprudentie heeft de RJ de verslaggevingsvoorschriften inzake de presentatie en classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen op een aantal punten beoordeeld. De RJ stelt voor om wijzigingen aan te brengen om enkele alinea's van hoofdstuk 240 'Eigen vermogen' en hoofdstuk 290 'Financiële instrumenten' te verduidelijken.

Samenvatting

De RJ stelt voor om:

- te verduidelijken dat indien een financieel instrument op basis van de juridische vorm in de enkelvoudige jaarrekening als eigen vermogen wordt geclassificeerd, terwijl het instrument op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen geclassificeerd zou worden, het totaalbedrag van dat instrument (of instrumenten) als een afzonderlijke post in het eigen vermogen wordt gepresenteerd.
- enkele voorbeelden toe te voegen en te verduidelijken onder welke contractuele omstandigheden sprake is van eigen vermogen of van vreemd vermogen. Dit is van toepassing op de classificatie in de geconsolideerde jaarrekening en in de enkelvoudige jaarrekening wanneer gekozen wordt om de classificatie in de enkelvoudige jaarrekening te bepalen op basis van de economische realiteit; en
- te verduidelijken wat winstafhankelijke financiële instrumenten zijn en onder welke voorwaarden en bij welk type financiële instrumenten de keuze wordt geboden voor classificatie als eigen vermogen of als vreemd vermogen.

Voorgestelde wijzigingen Richtlijnen voor middelgrote en grote rechtspersonen

In deze paragraaf worden de voorgestelde wijzigingen in de RJ-bundel nader toegelicht.

Verduidelijking van de presentatie binnen het eigen vermogen van financiële instrumenten met de economische realiteit van vreemd vermogen als de classificatie wordt gebaseerd op de juridische vorm van het financiële instrument in de enkelvoudige jaarrekening

De classificatie van een financieel instrument als eigen vermogen of als vreemd vermogen in de enkelvoudige jaarrekening kan worden gebaseerd op de juridische vorm van het instrument.

In ontwerp-alinea 240.207 wordt voorgesteld om te verduidelijken dat indien een financieel instrument op basis van de juridische vorm in de enkelvoudige jaarrekening als eigen vermogen wordt geclassificeerd, terwijl het instrument op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen geclassificeerd zou worden, het totaalbedrag van dat instrument als een afzonderlijke post in het eigen vermogen wordt gepresenteerd (in aanvulling op de posten die artikel 2:373 lid 1 BW noemt).

Voorbeelden hiervan kunnen zijn al dan niet voorwaardelijke verplichtingen tot inkoop van eigen aandelen van de rechtspersoon.

Als sprake is van verschillende typen van dergelijke financiële instrumenten kan afzonderlijke presentatie in het eigen vermogen per type financieel instrument plaatsvinden of wordt het totaalbedrag van deze instrumenten als afzonderlijke post in de balans onder het eigen vermogen gepresenteerd, waarbij in de toelichting het bedrag per instrument wordt opgenomen. In de toelichting wordt een specificatie opgenomen van dit (totaal)bedrag onderverdeeld naar de categorieën van het eigen vermogen, zoals genoemd in artikel 2:373 lid 1 BW.

Voorgesteld wordt om in een nieuwe bijlage bij hoofdstuk 240 Eigen vermogen van deze situatie een voorbeeld op te nemen.

In het voorbeeld wordt onder andere aangegeven dat de afzonderlijke post in het eigen vermogen (reserve met de economische realiteit van vreemd vermogen) tevens het verschil is tussen het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening (behoudens eventuele overige verschillen). Deze reserve is geen (wettelijk) niet uitkeerbare reserve.

Tevens wordt in het voorbeeld aangegeven dat zodra de juridische vorm op basis van de specifieke feiten en omstandigheden verandert in vreemd vermogen, dit bedrag als verplichting onder het vreemd vermogen wordt gepresenteerd.

Verduidelijking van de voorbeelden onder welke contractuele omstandigheden er sprake is van eigen vermogen of van een financiële verplichting als de classificatie wordt gebaseerd op de economische realiteit

Paragraaf 8 ‘Presentatie’ van hoofdstuk 290 is van toepassing op de classificatie van financiële instrumenten als vreemd vermogen of eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening en in de enkelvoudige jaarrekening wanneer gekozen wordt om de classificatie in de enkelvoudige jaarrekening te bepalen op basis van de economische realiteit.

In alinea 290.805 zijn meerdere voorbeelden opgenomen om te illustreren onder welke contractuele omstandigheden sprake is van eigen vermogen of van een financiële verplichting. Om deze voorbeelden te verduidelijken worden de volgende wijzigingen voorgesteld.

Er wordt voorgesteld een nieuw voorbeeld (G) op te nemen dat duidelijk maakt dat een schuld die wordt terugbetaald in een variabel aantal aandelen wordt geclassificeerd als een financiële verplichting.

Ook wordt in het voorbeeld (K) waarbij de onderneming verplicht is eigen aandelen in te kopen verduidelijkt dat voor de contante waarde van de toekomstige betaling een verplichting moet worden opgenomen bij de uitgifte van de optie. Deze verplichting moet ook worden opgenomen als de verplichting tot inkoop nog afhankelijk is van toekomstige uitoefening door de tegenpartij.

Daarnaast wordt voorgesteld om het voorbeeld in alinea 290.805 waarbij sprake is van inkoop van goederen of diensten die worden voldaan in eigen aandelen van de rechtspersoon te verwijderen. Dit betreft namelijk een op aandelen gebaseerde betaling en een dergelijke transactie onder de reikwijdte van hoofdstuk 275 ‘Op aandelen gebaseerde betalingen’ valt.

Verduidelijking van de classificatie van instrumenten met winstafhankelijke betalingen als eigen of vreemd vermogen

In alinea 290.810 is opgenomen dat instrumenten waarbij de uitkering van dividend afhankelijk is van het beschikbaar zijn van voldoende winst in enig jaar (winstafhankelijke betalingen) kunnen worden geclassificeerd als eigen vermogen of als vreemd vermogen. In de voorstellen wordt verduidelijkt op welke wijze het begrip winstafhankelijke betalingen moet worden geïnterpreteerd en onder welke voorwaarden en bij welke type instrumenten de keuze bestaat tussen classificatie als eigen of vreemd vermogen.

In ontwerp-alinea 290.810 wordt verduidelijkt dat winstafhankelijke betalingen in het kader van alinea 290.810 niet-discretionaire betalingen zijn die alleen plaatsvinden als er voldoende

winst is gemaakt in enig jaar na uitgifte van het instrument om de betaling (of een gedeelte van de betaling) over dat jaar te verrichten. Dit betekent dat indien er een verplichting is een betaling te doen wanneer er winst gemaakt wordt, maar deze betaling groter is in omvang dan de gemaakte winst, deze niet winstafhankelijk is. Een dergelijke betaling wordt niet gesplitst in een deel dat wel en een deel dat niet winstafhankelijk is.

Alinea 290.810 is alleen van toepassing wanneer het instrument zonder de winstafhankelijke betalingen zou voldoen aan de definitie van eigen vermogen. Daarom mag het instrument naast de winstafhankelijke betalingen geen aflossingsverplichting hebben. Om dit te verduidelijken is in ontwerp-alinea 290.810 aangegeven dat het moet gaan om instrumenten die niet verplicht aflosbaar zijn.

Om duidelijk te maken dat de classificatie als eigen of vreemd vermogen van toepassing is op instrumenten met winstafhankelijke betalingen conform de bepalingen in ontwerp-alinea 290.810 wordt tevens voorgesteld de referentie aan “te betalen dividend” te vervangen door “winstafhankelijke betalingen”. Een dergelijk instrument kan naast een preferent aandeel tevens een schuldinstrument zoals een eeuwigdurende lening zijn die als economisch equivalent kan worden beschouwd.

De voorbeelden (C, D en E) in ontwerp-alinea 290.805 zijn overeenkomstig de voorgestelde wijzigingen in ontwerp-alinea 290.810 aangepast.

Daarnaast wordt voorgesteld om enkele aanvullende voorbeelden op te nemen in bijlage 6 bij hoofdstuk 290 om de toepassing van ontwerp-alinea 290.805 en ontwerp-alinea 290.810 nader te verduidelijken.

Voorgesteld wordt om in een overgangsbepaling (ontwerp-alinea 290.1018) op te nemen dat bij een wijziging uit hoofde van ontwerp-alinea's 290.805 en 290.810 de vergelijkende cijfers niet aangepast hoeven te worden.

Voorgestelde wijzigingen Richtlijnen voor micro- en kleine rechtspersonen

In deze paragraaf worden de voorgestelde wijzigingen in de RJK-bundel nader toegelicht.

Verduidelijking van de voorbeelden onder welke contractuele omstandigheden er sprake is van eigen vermogen of van een financiële verplichting als de classificatie wordt gebaseerd op de economische realiteit

In de RJK-bundel wordt in alinea 112 van hoofdstuk B12 ‘Financiële instrumenten’ naar de RJ-bundel verwezen voor de classificatie van een financieel instrument als vreemd of eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening. Consistent met het bovenstaand voorstel voor grote en middelgrote rechtspersonen, zijn deze wijzigingen daarom ook voor kleine rechtspersonen van toepassing.

Verduidelijking van de classificatie van instrumenten met winstafhankelijke betalingen als eigen of vreemd vermogen

In de RJK-bundel wordt in alinea 112 van hoofdstuk B12 ‘Financiële instrumenten’ naar de RJ-bundel verwezen voor de classificatie van een financieel instrument als vreemd of eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening. Consistent met het bovenstaand voorstel voor grote en middelgrote rechtspersonen, zijn deze wijzigingen daarom ook voor kleine rechtspersonen van toepassing.

Voorgestelde aanpassingen in RJ-bundel

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 240 Eigen vermogen

240 EIGEN VERMOGEN

Deze Richtlijn 240 (aangepast 2023) vervangt Richtlijn 240 (aangepast 2022) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2024

240.2 Eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening

Het geplaatste kapitaal

207 De classificatie van een financieel instrument als eigen vermogen of als vreemd vermogen in de enkelvoudige jaarrekening kan worden gebaseerd op de juridische vorm van het instrument of op de economische realiteit. ~~Indien hiervoor wordt gekozen, dient het totaal van de financiële instrumenten die op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen zouden worden verantwoord maar op basis van de juridische vorm per balansdatum in de enkelvoudige jaarrekening als eigen vermogen worden verantwoord, afzonderlijk binnen het eigen vermogen te worden gepresenteerd.~~

Indien de classificatie van een financieel instrument als eigen vermogen is gebaseerd op de juridische vorm, terwijl het instrument op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen geclassificeerd zou worden, dient het bedrag van het instrument dat op grond van hoofdstuk 290 Financiële instrumenten als financiële verplichting zou worden opgenomen in de balans als een afzonderlijke post in het eigen vermogen te worden gepresenteerd. Voorbeelden hiervan kunnen zijn al dan niet voorwaardelijke verplichtingen tot inkoop van eigen-vermogensinstrumenten van de rechtspersoon zoals nader beschreven in alinea 806 van hoofdstuk 290 Financiële instrumenten.

Indien sprake is van verschillende typen van dergelijke financiële instrumenten worden deze óf als afzonderlijke posten per type financieel instrument in de balans onder het eigen vermogen gepresenteerd, óf wordt het totaalbedrag van deze instrumenten als afzonderlijke post in de balans onder het eigen vermogen gepresenteerd, waarbij in de toelichting het bedrag per instrument wordt opgenomen.

In de toelichting dient dit (totaal)bedrag te worden onderverdeeld naar de categorieën van het eigen vermogen, zoals genoemd in artikel 2:373 lid 1 BW. Voor ieder hieronder begrepen instrument dienen de belangrijkste voorwaardeneëndities te worden vermeld.

In de bijlage bij dit hoofdstuk is een voorbeeld opgenomen.

209 Het is mogelijk dat een financieel instrument dat per balansdatum de juridische vorm van vreemd vermogen heeft, de economische realiteit van eigen vermogen heeft. Een voorbeeld van een financieel instrument dat op basis van de economische realiteit als eigen vermogen, maar op basis van de juridische vorm per balansdatum als vreemd vermogen zou worden geclassificeerd, betreft een eeuwigdurende obligatielening zonder aflooptdatum of aflossing waarbij de betaling van rente ter discretie staat van de uitgevende rechtspersoon.

Het is tevens mogelijk dat voor een financieel instrument op basis van de economische realiteit zowel een eigen-vermogenscomponent als een vreemd-vermogenscomponent wordt onderkend (zie ook hoofdstuk 290 Financiële instrumenten, alinea 813 en verder). Een voorbeeld hiervan is een converteerbare lening. Indien de classificatie van financiële instrumenten is gebaseerd op de juridische vorm wordt de gehele converteerbare lening tot het moment van conversie als vreemd vermogen gepresenteerd.

Bijlage bij hoofdstuk 240 Eigen vermogen

240 Bijlage: Voorbeeld voor de presentatie binnen het eigen vermogen van financiële instrumenten met de economische realiteit van vreemd vermogen indien de classificatie wordt gebaseerd op de juridische vorm van het financiële instrument (zie alinea 207)

Feitenpatroon

BV A heeft een geplaatst kapitaal van € 800.000 onderverdeeld in 8.000 gewone aandelen met een nominale waarde van € 100, en ingehouden winsten van € 2.000.000.

BV A heeft aan een aandeelhouder toegezegd diens 200 aandelen in de rechtspersoon in te kopen voor € 500 per aandeel, indien deze aandeelhouder daartoe verzoekt drie jaar na deze toezegging. Dit betreft feitelijk een geschreven putoptie met een uitoefenprijs van € 500 per aandeel. De rentevoet voor een vergelijkbare verplichting bedraagt 3,57%. Deze toezegging sluit aan op voorbeeld L in alinea 805 van hoofdstuk 290 Financiële instrumenten waarbij op grond van de economische realiteit de verplichting tot het betalen van liquide middelen als financiële verplichting onder het vreemd vermogen wordt opgenomen.

Daarnaast heeft BV A 200 preferente aandelen met een nominale waarde van € 1.000 en een vast dividend uitgegeven voor € 200.000 waarbij is overeengekomen dat deze preferente aandelen door de rechtspersoon na 5 jaar zullen worden ingekocht voor € 200.000. Deze overeenkomst tot toekomstige inkoop sluit aan bij voorbeeld A in alinea 805 van hoofdstuk 290 Financiële instrumenten.

BV A baseert de classificatie van financiële instrumenten als eigen vermogen of als vreemd vermogen in de enkelvoudige jaarrekening op basis van de juridische vorm.

Voorbeeld van de presentatie van het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening

Het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening kan als volgt worden gepresenteerd:

Eigen vermogen

<u>Geplaatst kapitaal</u>	<u>1.000.000</u>	<u>a</u>
<u>Overige reserves</u>	<u>1.710.000</u>	<u>b</u>
<u>Reserve met de economische realiteit van vreemd vermogen</u>	<u>290.000</u>	<u>c</u>
<u>Totaal</u>	<u>3.000.000</u>	

Voorbeeld van de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening:

BV A neemt in de toelichting een specificatie op van het totaalbedrag van financiële instrumenten die op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen geclassificeerd zouden worden, onderverdeeld naar de categorieën van het eigen vermogen.

Reserve met de economische realiteit van vreemd vermogen

De inkoopverplichting van € 90.000 uit hoofde van de putoptie op eigen aandelen heeft voor € 20.000 betrekking op het geplaatst kapitaal (200 aandelen met ieder een nominale waarde van € 100) en voor € 70.000 op ingehouden winsten. De inkoopverplichting van € 200.000 inzake de preferente aandelen heeft volledig betrekking op het geplaatst kapitaal (200 preferente aandelen met een nominale waarde van ieder € 1.000). De inkoopverplichting van in totaal € 290.000 is onttrokken aan de overige reserves.

Toelichting op de voorbeelden

- a. Dit betreft het geplaatst kapitaal van de gewone aandelen (€ 800.000) en van de preferente aandelen (€ 200.000).
- b. De afzonderlijk gepresenteerde financiële instrumenten die op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen classificeren (€ 290.000) zijn in mindering gebracht op de ingehouden winsten (overige reserves) (€ 2.000.000). Eventuele mutaties in volgende boekjaren, zoals bijvoorbeeld de oprenting van de contante waarde worden eveneens verwerkt in de ingehouden winsten (overige reserves).
- c. BV A presenteert het totaalbedrag van het eigen vermogen dat op basis van de economische realiteit als vreemd vermogen classificeert als een afzonderlijke post in het eigen vermogen. De contante waarde van de verplichting inzake de gewone aandelen (de geschreven putoptie) is gelijk aan € 90.000 ($200 \times € 500$, 3 jaar contant gemaakt tegen 3,57%). De contante waarde van de verplichting inzake de preferente aandelen is, mede omdat de aandelen dividendgerechtigd zijn, gelijk aan € 200.000 ($200 \times € 1.000$).

De post 'reserve met de economische realiteit van vreemd vermogen' is tevens het verschil tussen het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening en het eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening (behoudens eventuele overige verschillen). Deze reserve is geen (wettelijk) niet uitkeerbare reserve.

Tot slot wordt verwezen naar de toelichtingsvereisten uit hoofde van alinea 238 van hoofdstuk 240 Eigen vermogen.

Overgang naar presentatie als vreemd vermogen

Zodra de juridische vorm verandert in vreemd vermogen, wordt het betreffende bedrag als verplichting onder het vreemd vermogen gepresenteerd. Afhankelijk van de relevante feiten en omstandigheden zou dat bijvoorbeeld kunnen zijn wanneer de aandeelhouder kenbaar maakt om zijn putoptie uit te oefenen, respectievelijk wanneer na de verstreken 5 jaar het bedrag voor de preferente aandelen nog niet is betaald. Eventueel dividend dat gedurende de looptijden van deze instrumenten wordt uitbetaald wordt verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk 420 Winstbestemming, verwerking van verlies en de alinea's 208 tot en met 210 van hoofdstuk 160 Gebeurtenissen na balansdatum.

Voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 290 Financiële instrumenten

290 FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Deze Richtlijn 290 (aangepast 2023) vervangt Richtlijn 290 (aangepast 2021) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2024

290.8 Presentatie

Vreemd vermogen en eigen vermogen

805 In de onderstaande tabel worden voorbeelden gegeven van financiële instrumenten en geïllustreerd onder welke contractuele omstandigheden sprake is van eigen vermogen of van een financiële verplichting.

	Relevante contractuele voorwaarden	Presentatie
A. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	De uitgevende rechtspersoon moet de preferente aandelen voor een vast of bepaalbaar bedrag (winstonafhankelijk) op een bepaalde of bepaalde datum in de toekomst inkopen.	Financiële verplichting
B. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	De uitgevende rechtspersoon moet eeuwigdurend vaste of bepaalde (winstonafhankelijke) 'dividendbetalingen' doen.	Financiële verplichting
C. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend	<u>De uitgevende rechtspersoon heeft geen verplichting om de preferente aandelen op een bepaalde of bepaalde datum in de toekomst in te kopen of af te lossen. Het preferent dividend is verplicht betaalbaar als er voldoende winst is gemaakt in enig jaar na uitgifte van het instrument om de betaling mogelijk te maken.</u>	Keuze om dit instrument als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden (zie alinea 810)

<p><u>D. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend</u></p>	<p><u>Het instrument is identiek aan het instrument uit voorbeeld C. Echter het preferent dividend (of een deel daarvan) moet ook betaald worden als er onvoldoende winst na uitgifte van het instrument is in enig jaar maar er wel voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen is.</u></p>	<p><u>Financiële verplichting (zie alinea 810).</u></p>
<p><u>E. Een niet verplicht aflosbare lening met al dan niet cumulatief winstafhankelijke rentebetalingen</u></p>	<p><u>De lening is eeuwigdurend, zonder de plicht voor de uitgevende rechtspersoon de lening af te lossen. De rente is verplicht betaalbaar als er voldoende winst is gemaakt in enig jaar na uitgifte van het instrument om de betaling mogelijk te maken.</u></p>	<p><u>Keuze om dit instrument als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden (zie alinea 810)</u></p>
<p><u>F. Preferent aandeel, met al dan niet cumulatief dividend, waarbij de betaling van het dividend ter discretie van de rechtspersoon is</u></p>	<p>Het aandeel is eeuwigdurend, zonder <u>de</u> plicht voor de uitgevende rechtspersoon het aandeel terug te kopen. Bovendien is uitkering van <u>het preferent</u> dividend ter discretie van de directie, commissarissen of op basis van een besluit van de algemene vergadering</p>	<p>Eigen vermogen</p>
<p><u>Inkoop van goederen of diensten die worden voldaan in eigen aandelen van de rechtspersoon</u></p>	<p><u>De rechtspersoon is verplicht een aantal eigen vermogensinstrumenten te leveren waarbij het aantal bepaald wordt door de waarde van de eigen aandelen</u></p>	<p><u>Financiële verplichting</u></p>
<p><u>G. Lening die moet worden terugbetaald in de vorm van aandelen</u></p>	<p><u>De rechtspersoon is verplicht een variabel aantal eigenvermogensinstrumenten te leveren.</u></p>	<p><u>Financiële verplichting</u></p>

H. Gekochte calloptie op eigen aandelen	De rechtspersoon heeft recht op de inkoop van een vast aantal eigenvermogensinstrumenten van de rechtspersoon zelf tegen een vaste vergoeding (vergelijk inkoop van eigen aandelen)	Eigen vermogen
I. Geschreven calloptie op eigen aandelen	De rechtspersoon heeft de plicht tot verkoop van een vast aantal eigenvermogensinstrumenten van de rechtspersoon zelf tegen een vaste vergoeding	Eigen vermogen
J. Gekochte putoptie op eigen aandelen	De rechtspersoon heeft het recht om eigen aandelen te verkopen aan de houder van de putoptie	Eigen vermogen
K. Geschreven putoptie op eigen aandelen	De rechtspersoon is verplicht tot inkoop van eigen aandelen, bij uitoefening van de putoptie door de houder van de instrumenten. Ook indien er een plicht tot inkoop van een aandeel derden in een meegeconsolideerde rechtspersoon bestaat dient presentatie als hiernaast omschreven te worden toegepast	De putoptie (premie) is eigen vermogen. Wel wordt voor de contante waarde van de mogelijke toekomstige betaling een financiële verplichting opgenomen <u>bij de uitgifte van de optie, zelfs als de verplichting tot inkoop afhankelijk is van de toekomstige uitoefening door de tegenpartij</u> (zie alinea 807)
L. Termijntransactie voor de inkoop van eigen aandelen	De rechtspersoon is verplicht tot de inkoop van eigenvermogensinstrumenten van de rechtspersoon in ruil voor een bepaalde hoeveelheid liquide middelen of een ander financieel actief	De termijntransactie is eigen vermogen (maar heeft in het algemeen een waarde nihil bij eerste waardering) en daarnaast bestaat een financiële verplichting ten bedrage van de contante waarde van het inkoopbedrag dat ten laste van het eigen vermogen wordt gevormd <u>bij aangaan van de termijntransactie</u> (zie alinea 807)

810 In geval van een uitgegeven niet verplicht aflosbaar instrument met winstafhankelijke betalingen voorwaarde voor uitkering op dividend die afhankelijk is van het beschikbaar zijn van voldoende winst in enig jaar bestaat een voorwaardelijke verplichting voor de rechtspersoon. Deze verplichting wordt pas onvoorwaardelijk zodra voldoende winst gerealiseerd is. ~~Echter, uitkeringen op basis van winst zijn feitelijk wezenskenmerken van eigen vermogen.~~ De rechtspersoon heeft de keuze

om dergelijke instrumenten ~~met een dergelijke voorwaarde voor uitkering voor presentatie~~ te classificeren als eigen vermogen of vreemd vermogen. De onderneming zet de gemaakte keuze in de toelichting uiteen.

Winstafhankelijke betalingen in het kader van deze alinea zijn niet-discretionaire betalingen die alleen plaatsvinden als er voldoende winst is gemaakt in enig jaar na uitgifte van het instrument om de betaling (of een gedeelte van de betaling) over dat jaar te verrichten. Dit betekent dat indien er een verplichting is een betaling te doen wanneer er winst gemaakt wordt, maar deze betaling groter is in omvang dan de gemaakte winst, deze niet winstafhankelijk is in het kader van deze alinea. Een dergelijke betaling wordt niet gesplitst in een deel dat wel en een deel dat niet winstafhankelijk is.

In bijlage 6 zijn voorbeelden opgenomen van financiële instrumenten al dan niet met winstafhankelijke betalingen.

290.10 Overgangsbepalingen

Overgangsbepalingen per 1 januari 2024 of eerdere toepassing

1018 Een wijziging van de grondslagen uit hoofde van alinea 805 en 810 van dit hoofdstuk per 1 januari 2024 - of de desbetreffende ingangsdatum bij eerdere toepassing - dient te worden verwerkt in overeenstemming met hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen. Bij een wijziging uit hoofde van alinea 805 en alinea 810, behoeven de vergelijkende cijfers niet te worden aangepast.

Bijlage bij hoofdstuk 290 Financiële instrumenten

290 Bijlage 6 Voorbeelden financiële instrumenten al dan niet met winstafhankelijke betalingen

1a: Cumulatief preferente aandelen met winstafhankelijke betalingen

Op 1 januari 20x1 geeft een onderneming cumulatief preferente aandelen uit met een nominale waarde van € 100.000.000 en een dividendpercentage van 5%. Bij uitgifte van de aandelen heeft de onderneming een vrij uitkeerbaar eigen vermogen van € 3.000.000.

In het eerste jaar na uitgifte van de cumulatief preferente aandelen maakt de onderneming een winst van € 6.000.000. Hiervan wordt € 5.000.000 uitgekeerd als preferent dividend op de cumulatief preferente aandelen en € 1.000.000 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen.

Het tweede jaar na uitgifte van de cumulatief preferente aandelen maakt de onderneming een winst van € 1.000.000. De winst is onvoldoende om het preferent dividend te betalen van € 5.000.000. Er wordt € 1.000.000 aan dividend uitgekeerd op de cumulatief preferente aandelen en de houder behoudt het recht om de resterende € 4.000.000 in de toekomst bij gerealiseerde winsten te ontvangen.

In het derde jaar maakt de onderneming een verlies van € 5.000.000. Er wordt geen dividend uitgekeerd. De niet uitbetaalde rechten van de houder van de cumulatief preferente aandelen zijn € 9.000.000. Het eigen vermogen € 1.000.000 negatief.

In het vierde jaar maakt de onderneming een winst van € 6.000.000. Er is onvoldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen om de gehele winst van € 6.000.000 uit te keren er vanuit gaande dat de onderneming geen dividend kan uitkeren bij een negatief eigen vermogen. Er wordt dan € 5.000.000 uitgekeerd als preferent dividend op de cumulatief preferente aandelen.

In het vijfde jaar maakt de onderneming een winst van € 6.000.000. Nu kan wel de gehele winst van € 6.000.000 worden uitgekeerd omdat het vrij uitkeerbaar eigen vermogen voldoende is.

Het dividend wordt altijd uit de gerealiseerde winst betaald. De onderneming heeft daarom de keuze om dit instrument als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden conform alinea 290.810.

<u>In € 1.000</u>	<u>20x0</u>	<u>20x1</u>	<u>20x2</u>	<u>20x3</u>	<u>20x4</u>	<u>20x5</u>
<u>Winst</u>		<u>6.000</u>	<u>1.000</u>	<u>-5.000</u>	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
<u>Betaald dividend</u>		<u>5.000</u>	<u>1.000</u>	<u>0</u>	<u>5.000</u>	<u>6.000</u>
<u>Eigen vermogen (vrij uitkeerbaar)</u>	<u>3.000</u>	<u>4.000</u>	<u>4.000</u>	<u>-1.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
-	-	-	-	-	-	-
<u>Onbetaalde dividend-rechten</u>			<u>4.000</u>	<u>9.000</u>	<u>9.000</u>	<u>8.000</u>

Ib: Cumulatief preferente aandelen met betalingen onafhankelijk van de winst

Het feitenpatroon is gelijk aan voorbeeld 1a behalve dat er sprake is van een additionele clausule die bepaalt dat indien en voor zover de winst niet voldoende is voor uitkering van het volledige preferent dividend op de cumulatief preferente aandelen, het tekort - voor zover mogelijk - wordt uitgekeerd ten laste van het vrij uitkeerbaar eigen vermogen.

Dit betekent dat de uitkering op de cumulatief preferente aandelen niet afhankelijk is van toekomstige winsten. Uitgaande van het feitenpatroon zoals gegeven bij voorbeeld 1a leidt dit tot afwijkende betalingen in het tweede jaar en het vierde jaar:

<u>In € 1.000</u>	<u>20x0</u>	<u>20x1</u>	<u>20x2</u>	<u>20x3</u>	<u>20x4</u>	<u>20x5</u>
<u>Winst</u>		<u>6.000</u>	<u>1.000</u>	<u>-5.000</u>	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
<u>Betaald dividend</u>		<u>5.000</u>	<u>5.000</u>	<u>0</u>	<u>1.000</u>	<u>6.000</u>
<u>Eigen vermogen (vrij uitkeerbaar)</u>	<u>3.000</u>	<u>4.000</u>	<u>0</u>	<u>-5.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
-	-	-	-	-	-	-
<u>Onbetaald dividend rechten</u>	<u>0</u>		<u>0</u>	<u>5.000</u>	<u>9.000</u>	<u>8.000</u>

In het tweede jaar is er onvoldoende winst gerealiseerd om het gehele preferente dividend uit te keren. Er is wel voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen. Er wordt dus € 4.000.000 dividend betaald onafhankelijk van de gerealiseerde winst. Het preferente dividend wordt niet uit de winst betaald die is gerealiseerd na uitgifte van de cumulatief preferente aandelen en betreft daardoor een niet winstafhankelijk betaling. De onderneming verantwoordt dit instrument als financiële verplichting en verantwoordt daarom de dividenden als rentelasten.

Ic: Een leningsinstrument met winstafhankelijke betalingen

Het feitenpatroon is wederom hetzelfde als bij voorbeeld 1a echter in plaats van een cumulatief preferent aandeel geeft de onderneming een leningsinstrument uit met een rente die verschuldigd is indien er voldoende winst wordt gemaakt. De rente bedraagt 5% en is cumulatief (er zal alsnog betaald moeten worden wanneer er in een later jaar winst gemaakt wordt). Daarnaast is het instrument eeuwigdurend en kent het instrument daarmee geen verplichte aflossing.

Aangezien het hebben van voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen geen noodzaak is voor het doen van rentebetaling kunnen de verplichte betalingen op een dergelijk instrument afwijken van de betalingen op een cumulatief preferent aandeel. Onderstaand voorbeeld gaat uit van dezelfde feiten als voorbeeld 1a en voorbeeld 1b. De uitbetaling bestaat nu echter uit 5% cumulatieve rente op een leninginstrument in plaats van 5% cumulatief dividend op cumulatief preferente aandelen.

<u>In € 1.000</u>	<u>20x0</u>	<u>20x1</u>	<u>20x2</u>	<u>20x3</u>	<u>20x4</u>	<u>20x5</u>
<u>Winst</u>		<u>6.000</u>	<u>1.000</u>	<u>-5.000</u>	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
<u>Betaalde rente</u>		<u>5.000</u>	<u>1.000</u>	<u>0</u>	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
<u>Eigen vermogen (vrij uitkeerbaar)</u>	<u>3.000</u>	<u>4.000</u>	<u>4.000</u>	<u>-1.000</u>	<u>-1.000</u>	<u>-1.000</u>
-		-	-	-	-	-
<u>Onbetaalde rente</u>		-	<u>4.000</u>	<u>9.000</u>	<u>8.000</u>	<u>7.000</u>

Aangezien het hebben van voldoende vrij uitkeerbaar eigen vermogen geen noodzaak is voor het doen van rentebetaling kan in het vierde jaar de gehele gerealiseerde winst worden uitgekeerd als cumulatieve rente op het lening instrument. Omdat de rentebetalingen uitsluitend worden gedaan uit de na uitgifte van het instrument gerealiseerde winsten is er sprake van winstafhankelijke betalingen. De onderneming heeft daarom de keuze om dit instrument als eigen vermogen of als financiële verplichting te verantwoorden conform alinea 810 van dit hoofdstuk.